

BF-733-34-35 Seat No. _____

M. A. (Part-I) Examination

March / April - 2014

Gujarati : Paper - IV

૧. આધુનિક ગુજરાતી સાહિત્ય

૨. લોકવાક્યમયની વિભાવના અને લોકસાહિત્ય (વૈકલ્પિક)

૩. સાહિત્યના ઈતિહાસનું લેખન (વૈકલ્પિક)

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 100

૧. આધુનિક ગુજરાતી સાહિત્ય

૧ 'આધુનિકતા' સંજ્ઞા સમજાવી એના ઉદ્ભવ પરિબળોની વિગતે ચર્ચા કરો.

અથવા

૧ 'આધુનિકતા'ના સંદર્ભે પ્રવર્તતા વિવિધ મંતવ્યો દર્શાવી આધુનિકતાના પાયાના લક્ષણો જણાવો.

૨ આધુનિકતાને પરિષ્કૃત કરતી વિવિધ વિચારધારાઓનો વિગતે ખ્યાલ આપો.

અથવા

૨ ટૂંકનોંધ લખો :

(૧) અસ્તિત્વવાદ

(૨) કલ્પનવાદ.

૩ ભારતીય નાટ્યક્ષેત્રે પ્રગટ થયેલા આધુનિક વલણો ઉદાહરણ સહિત દર્શાવો.

અથવા

૩ ગુજરાતી કવિતા ક્ષેત્રે પ્રગટેલા આધુનિક વલણનો પરિચય આપો.

૪ 'પેરેલિસિસ'ના આધારે ચંદ્રકાંત બક્ષીની આધુનિક નવલકાર તરીકેની લાક્ષણિકતાઓ દર્શાવો.

અથવા

૪ ટૂંકનોંધ લખો :

(૧) 'પેરેલિસિસ'નું ભાવજગત

(૨) 'પેરેલિસિસ'નો અંત.

૫ 'અશ્રુઘર' રાવજી પટેલની પ્રબુદ્ધ સર્જનશક્તિનો પુરાવો છે - આ વિધાનને આધારે લઘુનવલને આધુનિક કૃતિ તરીકે મૂલવો.

અથવા

૫ ટૂંકનોંધ લખો :

(૧) 'અશ્રુઘર'ના પાત્રો

(૨) 'અશ્રુઘર'ના શીર્ષકની યથાર્થતા.

૨. લોકવાઙ્મયની વિભાવના અને લોકસાહિત્ય (વૈકલ્પિક)

સૂચના : દરેક પ્રશ્નના ગુણ સરખા છે.

૧ લોકવાઙ્મયના લક્ષણો જણાવી, લોકવાઙ્મયનું વર્ગીકરણ વિગતે આલેખો.

અથવા

૧ લોકવિદ્યાનું વિભાગીકરણ કરી લોકસાહિત્ય અને શિષ્ટ સાહિત્ય વચ્ચેનો ભેદ સ્પષ્ટ કરો.

૨ લોકગીતની વ્યાખ્યા આપી, લોકગીતના લક્ષણોની ચર્ચા કરો.

અથવા

૨ કથાગીતના લક્ષણો જણાવી, કથાગીતના પ્રકારોની ચર્ચા કરો.

૩ લોકવાર્તાની વિભાવના આપી, તેમાંથી પ્રગટ થતાં લોકવાર્તાના લક્ષણોની ચર્ચા કરો.

અથવા

૩ નોંધ લખો :

(૧) લોકવાર્તા સંપાદનની પદ્ધતિઓ

(૨) લોકવાર્તામાં કથાબીજ.

૪ નીચેના પૈકી કોઈ પણ બે લોકવાક્યમયના સંપાદકોનું પ્રદાન મૂલવો :

(૧) ભગવાનદાસ પટેલ

(૨) અમૃત પટેલ

(૩) પુષ્કર ચંદરવાકર

(૪) ઝવેરચંદ મેઘાણી.

૫ (અ) નીચેનામાંથી કોઈ એક વિશે નોંધ લખો :

(૧) 'નાગરસ્ત્રીઓમાં ગવાતાં લોકગીતો'

(૨) 'રઠિયાળી રાત' ભાગ-૧, ૨.

(બ) નીચેનામાંથી કોઈ એક વિશે નોંધ લખો :

(૧) 'કચ્છની રસધાર'ની સંપાદનકલા

(૨) 'ગુજરાતી કાઠિયાવાડ દેશની વારતા'માં પારસી બોલી.

૩. સાહિત્યના ઇતિહાસનું લેખન (વૈકલ્પિક)

સૂચના : દરેક પ્રશ્નના ગુણ સરખા છે.

૧ ઇતિહાસ લેખનની વિભાવના જણાવી ઇતિહાસ લેખનની આવશ્યકતા સમજાવો.

અથવા

૧ ઇતિહાસ લેખનની ઉત્ક્રાંતિ, વિકાસ તથા તેના પરિવર્તન વિશે માહિતી આપો.

૨ સાહિત્યના ઇતિહાસમાં પરંપરા તથા ભૌલિકતાના સંદર્ભમાં તમારા મંતવ્યો જણાવો.

અથવા

૨ ઇતિહાસના લેખનની સામગ્રી શી છે ? તેમાં સત્ય તથા તથ્યની તારવણી જણાવો.

૩ સાહિત્યના ઇતિહાસનો વિવેચન સાથેનો સંબંધ સ્પષ્ટ કરો.

અથવા

૩ સાહિત્યનો ઇતિહાસ સાથે સાંસ્કૃતિક ઇતિહાસની તુલના કરો.

૪ સાહિત્યના ઇતિહાસ લેખનના પ્રકારોની ચર્ચા કરો.

અથવા

૪ કૃતિ, સર્જકતા, ભાવકતા, આંતરકૃતિત્વ અને રૂચિ પરિવર્તનના પ્રશ્નોની ચર્ચા કરો.

૫ ગમે તે બે વિશે ટૂંકનોંધ લખો :

- (૧) નવલકથામાં બોલીપ્રયોગ
- (૨) નવલકથામાં શુદ્ધ કળાની વિભાવના
- (૩) ટૂંકીવાર્તામાં ઘટનાનું તિરોધાન
- (૪) ગુજરાતી સાહિત્યમાં આધુનિકતાનો આરંભ.